

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Заступник директора
навчальної роботи**

Marina Zaychenko
Марина ЗАЙЧЕНКО
2024 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансові ризики»**

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа, страхування
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Рік навчання	3-й, семестр 6-й
Кількість кредитів ЕКТС	3,5 / 105 год., зокрема лекції – 40 год., практичні – 20 год., самостійна робота – 45 год.
Статус дисципліни	вибіркова, цикл професійної підготовки
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Викладач	Тетяна ГУЛЯЄВА, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»
Контактна інформація викладача:	
e- mail	huliaieva@bdkpbkt.org.ua
посилання	оприлюднено на офіційному сайті та інформаційних ресурсах структурних підрозділів коледжу.

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
Цикловою комісією
фінансово-економічних дисциплін
Білгород-Дністровського фахового
коледжу природокористування,
будівництва та комп'ютерних
технологій
Протокол №1 від 29.08.2024р.
Голова циклової комісії
Svitlana Stepova
Світлана СТЕПОВА

ПОГОДЖЕНО
Голова групи кадрового забезпечення
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та
страхування»
спеціаліст вищої категорії
Svitlana Kostenko
Світлана КОСТЕНКО
« 29 » 2024 р.

Анотація дисципліни

Дисципліна «Фінансові ризики» є дисципліною вибіркової складової навчального плану. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить студенту сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Під час вивчення даної дисципліни студенти отримують знання та навички, зокрема з поняття та методики управління фінансовими ризиками, методики аналізування стану та рівня фінансової безпеки підприємства, методичного інструментарію управління фінансовими ризиками підприємства.

Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансові ризики» є досягнення студентами належного рівня професійних знань, вмінь та навичок у галузі управління фінансами, ризик-менеджменту в сфері фінансових взаємовідносин суб'єктів господарської діяльності.

Що буде вивчатися (предмет навчання)

Предметом даної дисципліни є економічні відносини, що виникають між суб'єктами фінансового ринку з приводу управління фінансовими ризиками для підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни студент зможе володіти: концептуальними підходами вимірювання фінансових ризиків; інструментарієм аналізу, методами кількісної оцінки та моделювання ринкових фінансових ризиків; інструментарієм аналізу, методами кількісної оцінки та моделювання кредитних ризиків; концептуальними підходами до управління фінансовими ризиками та їх мінімізації - диверсифікація, страхування, хеджування, а також формування здатностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні(фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Чому можна навчитися (результати навчання)

РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

Методи навчання

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: – пояснювально-демонстраційний метод, – метод проблемного викладання – метод демонстрацій – практичний метод – застосування інформаційних технологій

Пререквізити

Базується на попередньо вивчених навчальних дисциплінах: «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Бюджетна система», «Фінанси підприємств».

Постреквізити

Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Банківські операції».

Навчальна логістика

Тема 1. Управління фінансовими ризиками: суть та функції дисципліни

Тема 2. Основи оцінки фінансових ризиків

Тема 3. Кредитний ризик в системі фінансових відносин.

Тема 4. Управління валютним ризиком

- Тема 5. Управління процентним ризиком
- Тема 6. Управління ринковим ризиком
- Тема 7. Якісні методи оцінювання ризиків
- Тема 8. Основні напрями впливу на ризик
- Тема 9. Страхування ризиків
- Тема 10. Диверсифікація ризиків, її види та сфери застосування

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік – 6-й семестр 3-го року навчання (денна форма).

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЄКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок у екзаменаційну відомість, залікову книжку та журнал рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна шкала (12-бальна)	Національна шкала (4-бальна)	Рівень компетентності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Роботи / проекти повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в он-лайн формі за погодженням із завідувачем відділення)

Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Алескерова Ю.В. Фінансовий ринок. Підручник. Хмельницький, 2019 р. 384с.
2. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК. Навчальний посібник. Вінниця, 2019. 148 с
3. Лактіонова О. А. Л 198 Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник / Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с
4. Кнейслер О. В. Фінансові ризики суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О. В. Кнейслер, Т. В. Письменна, В. В. Костецький, Н. П. Лубкей; за ред. д-ра екон. наук, професора Кнейслер О. В. – Тернопіль: Осадца Ю. В., 2017. – 138 с.
5. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія. Одеса: ОНЕУ, 2017. 304 с.
6. Посохов І. М., Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник. Харків. НТУ «ХПІ», 2015. 220 с.
7. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт». 2018. 262 с
8. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник. Львів: Видавництво “Простір-М”. 2018. 298с.
9. Шклярчук С. Г. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. / С. Г. Шклярчук. — Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. — 494 с.

10.

Додаткова

11. Вдовенко Л.О. Гроші і кредит. Навч. посіб. К.: ФОП Корзун Д.Ю. 2013. 186 с.
12. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. К.Знання, 2010. 598 с.
13. Вдовенко Л.О. Кредитні ризики в системі банківського

кредитування. Економічний часопис ХХІ. 2013. №3-4. С.79-82.

14. Вдовенко Л.О., Черненко Д.С., Кельман О.В. Управління капіталом - основа ефективності функціонування підприємств аграрної сфери. Фінансовий простір. 2015. №4(20). С.139-142.

15. Вдовенко Л.О., Черненко О.С. Інформаційна складова забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва аграрної сфери економіки. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2016. Ч.2. Економічні науки. Вип.89. С.45-53.

16. Вдовенко Л.О., Воловодівський Р.Р., Євтухівський М.С. Формування ефективного механізму кредитування малого та середнього бізнесу в Україні. Інфраструктура ринку. 2018. № 20. С. 221-226.

17. Вдовенко Л.О., Михальчишин М.С., Степовий В.О. Роль фінансового менеджменту в діяльності підприємств. Інтернаука. 2018. №13(53). С. 11-15

18. Вдовенко Л.О., В.М. Недомовна, А.А. Курілець Управління активами в забезпеченні фінансової безпеки підприємства. Економічні та соціальні перспективи децентралізації в Україні : монографія під заг. ред. Ю.З. Драчука, В.Я.Швеця, М.С. Пашкевич. Дніпропетровськ.: НГУ. 2016. С.66-73.

19. Вдовенко Л.О. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва в аграрній сфері: Монографія / Л.О. Вдовенко, О.С.Черненко. Вінниця: Монографія. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД». 2017. 252 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека економіста. URL: [http:// www.library.if.ua](http://www.library.if.ua)
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: kmu.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: me.gov.ua
5. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: ukrstat.gov.ua
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: bank.gov.ua
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL: <http://www.minfint.gov.ua>
9. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>.
10. Фінансовий ринок. URL: [http:// www.finmarket.info](http://www.finmarket.info)